

Edith van Gameren
is freelance journalist
en educatief auteur.
In 2012 studeerde
ze af als docent
geschiedenis.

Jip en Janneke

Vijftig jaar geleden verscheen de eerste Jip en Janneke. Ondanks de vooruitstrevende levenswandel van Annie M.G. zelf, ademen de verhaaltjes de jaren vijftig. 'Vader' gaat naar kantoor (op de fiets) en 'moeder' is thuis om Jip of Janneke van kleurpotloden, schone sokken en vermaningen te voorzien.

Zoals het hoort, vinden we kennelijk nog steeds. Want vijftig jaar emancipatie verder, leven we nog steeds in de wereld van Jip en Janneke als het over moeder gaat. Ook op school. Om te beginnen haar aanduiding. Zodra zij ter sprake komt, verliest ze het lidwoord, bezittelijk of aanwijzend voornaamwoord dat aan haar functienaam kan worden toegevoegd. Het is niet 'we hebben haar moeder gisteren gebeld', maar 'we hebben moeder gisteren gebeld'. Jip-en-janneketaal, letterlijk.

'Kennelijk wordt in brede kring aangenomen dat de prestaties van de leerlingen staan of vallen met de prestaties van moeder'

En het gaat nogal eens over moeder, op school. Kennelijk wordt in brede kring aangenomen dat de prestaties van de leerlingen staan of vallen met de prestaties van moeder als moeder. Gaat het even wat minder met gedrag of cijfers, dan gaat de verdenking al snel naar moeder. 'Moeder werkt vijf dagen in de week', 'moeder is heel beschermend' of 'moeder wil maar niet van alcoholverslaafde vader scheiden'. Vooral van het argument dat moeder zo veel werkt kan ik ter plekke in een woedecoma raken. Vader met zijn 60-urige werkweek, die als 'ie dan thuis is, liever gaat tennissen dan Franse woordjes overhoren, komt nog altijd een stuk minder in de gesprekken voor.

Ik heb vier kinderen. Hun schoolloopbanen variëren van tamelijk rampzalig tot tamelijk succesvol. Hardwerkend én jip-en-janneke-besmet als ik ben, vraag me bij schoolperikelen al automatisch af waar ik de mist in ben gegaan qua kleurpotloden, schone sokken of vermaningen. Maar juist hun uiteenlopende schoolcarrières zijn het beste bewijs dat moeder geen ijzer met handen kan breken. Nature-nurture: 1-1. Niet alles is maakbaar. Leraren kunnen helpen, moeders kunnen helpen, vaders kunnen helpen. En pubers kunnen het oppakken – of niet. Net zoals leraren niet willen dat er #FAIL wordt geroepen bij elke leerling die teleurstelt, willen moeders ook niet in de beklagdenbank zitten. En zeker niet als er in jip-en-janneketaal over hen gesproken wordt.

KNAW Onderwijsprijs

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) reikt in 2013 voor de vijfde maal de KNAW Onderwijsprijs uit aan de twaalf beste vwo-profielwerkstukken van Nederland. Met deze prijs wil de KNAW wetenschappelijke topprestaties in het Nederlandse voortgezet onderwijs benadrukken en stimuleren. In alle vier profielen worden prijzen uitgereikt, drie prijzen per profiel. Leerlingen kunnen een studiebeurs winnen ter waarde van 1500 euro, bestemd voor het eerste studiejaar aan een Nederlandse universiteit of hogeschool. Docenten winnen een gezamenlijke culturele weekendreis naar een Europese stad. Scholen ontvangen een plaquette van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. De vwo-profielwerkstukken inzenden kan nog tot en met 14 maart 2013. Inzenden gaat digitaal via **inzenden.knowonderwijsprijs.nl**. Kijk voor meer informatie over de prijs en meedoen op **www.knowonderwijsprijs.nl**.